

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 1.4.2026
COM(2026) 153 final

2026/0085 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS,

**millega muudetakse otsust (EL) 2015/1814 seoses turustabiilsusreservis hoitavate
lubatud heitkoguse ühikute kehtetuks tunnistamise lõpetamisega**

(EMPs kohaldatav tekst)

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Direktiiviga (EL) 2018/410¹ muudeti otsust (EL) 2015/1814², mis käsitleb liidu kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi (ELi HKS) turustabiilsusreservi toimimist. Eesmärk oli parandada ELi HKS-i tulemuslikkust ja stabiilsust pikas perspektiivis, sealhulgas tunnistades alates 2023. aastast kehtetuks reservis hoitavate lubatud heitkoguse ühikute (LHÜd) osa, mis ületab aasta varem enampakkumisel müüdud LHÜde koguarvu. Direktiiviga (EL) 2023/959³ muudeti see künnis alates 2024. aastast dünaamilisest künnisest fikseeritud künniseks, mis vastab 400 miljonile LHÜ-le, et tagada LHÜde reservi mahu prognoositavus.

Otsusega (EL) 2015/1814 on tehtud komisjonile ülesandeks jälgida pidevalt reservi toimimist ja vaadata see LHÜde turu analüüsi põhjal läbi ning esitada vajaduse korral seadusandlik ettepanek. Käesolevas ettepanekus käsitletakse sellise läbivaatamise üht konkreetset järeldust. Alates reservis olevate LHÜde kehtetuks tunnistamise sätte jõustumisest on kehtetuks tunnistatud kokku 3,2 miljardit LHÜd ning pakkumise ja nõudluse tasakaal on ELi HKSis taastatud. Kui jätta turustabiilsusreservi rohkem LHÜsid, selle asemel et neid kehtetuks tunnistada, võib see anda olulise likviidsuspuhvri, mis aitab tulla toime pingelise turuolukorraga alates 2030. aastate keskpaigast. Seetõttu ei tohiks reservis olevaid LHÜsid enam kehtetuks tunnistada, et reservi jääks rohkem LHÜsid. See suurendab turustabiilsusreservi võimalusi LHÜde vabastamiseks järgmisel kümnendil, et turgu tasakaalustada. See sihipärane muudatus aitab tagada ELi HKS-i raamistiku nõuetekohase, sujuva ja tõhusa toimimise. Turustabiilsusreservi eelseisva läbivaatamise käigus hinnatakse põhjaliku tulevikku suunatud analüüsi põhjal nende parameetrite asjakohasust, mille alusel otsustatakse, kas lisada või vabastada LHÜsid, ning tehakse vajaduse korral muudatusettepanekuid, et turustabiilsusreserv toimiks nii ülejäägi kui ka nappuse korral jätkuvalt tõhusalt, aidates saavutada ELi kliimaeesmärke.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Turustabiilsusreserv on vahend, millega toetatakse LHÜde turu stabiilsust. Reserviga tagatakse, et ELi HKS on kooskõlas muude poliitikavaldkondadega. Näiteks kui muud poliitikameetmed on edukad, tekib LHÜde ülejääk, mille turustabiilsusreserv absorbeerib. Seevastu juhul, kui muud poliitikameetmed ei ole edukad ja heitkogused on endiselt suured, toetab turustabiilsusreserv süsinikuturgu täiendavate LHÜde vabastamisega. Käesoleva ettepanekuga muudetakse sihipäraselt turustabiilsusreservi ühte parameetrit, mõjutamata selle üldist ülesehitust ja avaldamata otsest mõju liidu muudele poliitikavaldkondadele.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Kooskõla muude ELi tegevuspõhimõtetega on tagatud kooskõla kaudu 2030. aasta kliima- ja energiaeesmärkide saavutamiseks kehtestatud õigusraamistikuga. Seda on koos paketi

---

¹ ELT L 76, 19.3.2018, lk 3.

² ELT L 264, 9.10.2015, lk 1.

³ ELT L 130, 16.5.2023, lk 134.

„Eesmärk 55“ ülejäänud osadega hinnatud direktiivile (EL) 2023/959 (millega muudetakse otsust (EL) 2015/1814) lisatud mõjuhinnangus.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Ettepaneku õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 192 lõige 1. Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 191 ja artikli 192 lõikele 1 peab Euroopa Liit aitama saavutada mitmeid eesmärke. Need hõlmavad keskkonna säilitamist, kaitsmist ja selle kvaliteedi parandamist ning meetmete edendamist rahvusvahelisel tasandil, et tegelda piirkondlike ja ülemaailmsete keskkonnaprobleemidega ja eelkõige võidelda kliimamuutuste vastu. Kui ELi HKS aitab võidelda kliimamuutuste vastu, siis turustabiilsusreservil on oluline roll ELi HKS-i toimimises direktiiviga 2003/87/EÜ loodud LHÜde turu stabiilsuse tagamise vahendina.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Kliimamuutused on piiriülene probleem, mille puhul ELi koordineeritud meetmed täiendavad ja tugevdavad riiklike ja kohalikke meetmeid tõhusamalt kui koordineerimata tegevus. Koordineerimine ELi tasandil muudab kliimameetmed tõhusamaks.

Kuna ELi HKS toimib täielikult ühtlustatud viisil kogu ELi hõlmava süsteemina, ei suuda liikmesriigid ühepoolsetel tegutsedes piisavalt saavutada selle eesmärke. Süsteemi ulatust ja mõju silmas pidades on neid eesmärke kõige parem saavutada ELi tasandil. Kuna turustabiilsusreserv on direktiiviga 2003/87/EÜ loodud LHÜde turu stabiilsuse tagamise vahend, ei ole ka selle eesmärki võimalik piisavalt saavutada liikmesriikide koordineerimata meetmetega. Otsus (EL) 2015/1814 on olemasolev ELi meede kliimamuutuste vastu võitlemise valdkonnas. Kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega ei ole võimalik seda muuta (mis on käesoleva ettepaneku eesmärk) riiklikul või kohalikul tasandil, vaid selleks on vaja võtta meetmeid ELi tasandil.

• Proportsionaalsus

Ettepanek on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega, sest see ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik, et saavutada ELi 2030. aasta kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärk kulutõhusal viisil, tagades samal ajal direktiiviga 2003/87/EÜ kehtestatud ELi HKS-i lubatud heitkoguse ühikute turu nõuetekohase toimimise.

• Vahendi valik

Otsus on asjakohane vahend turustabiilsusreservi loomise otsuse sihipäraseks muudatuseks.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

• Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll

Ettepanekus võetakse arvesse turustabiilsusreservi rakendamisel saadud kogemusi ja teatavat taset ületavate turustabiilsusreservis hoitavate LHÜde kehtetuks tunnistamist alates 2023. aastast. Turustabiilsusreservi üldine toimimine reservi lisamise ja kehtetuks tunnistamise mehhanismi kaudu on edukalt täitnud oma eesmärgi kõrvaldada LHÜde varem kogunenud ülejääk, mis tulenes 2008. aasta majanduskriisist ja rahvusvaheliste ühikute otsesest

kasutamisest ELi HKSi, taastades seeläbi usalduse süsteemi vastu ja toetades tugevat CO₂ hinnasignaali.

Alates turustabiilsusreservi käivitamisest 2019. aastal lisati sellesse kuni 2024. aasta lõpuni kokku 2,7 miljardit LHÜd, mis koos 2014.–2016. aasta enampakkumiste mahu vähendamise tulemusel reservi paigutatud 900 miljoni LHÜga ületas märkimisväärselt varasemat ülejääki⁴. Nendest turustabiilsusreservis olevatest LHÜdest oli 2024. aasta lõpuks kehtetuks tunnistatud 3,2 miljardit LHÜd.

Turustabiilsusreserv saavutas edukalt oma konkreetse eesmärgi vähendada varasemat ülejääki LHÜde turul. Läbivaatamisel jõuti järeldusele, et järgmisel kümnendil peaks reservis olema praegusest 400 miljoni suurusest piirmäärast suuremaid varusid, et võimaldada LHÜde vabastamist turu tasakaalustamiseks. Seetõttu tuleks reservis hoitavate LHÜde kehtetuks tunnistamine lõpetada, et reservi jääks rohkem LHÜsid.

- **Konsulterimine sidusrühmadega**

Ettepanek tugineb ELi HKSi ja turustabiilsusreservi 2021. aasta läbivaatamise käigus sidusrühmadega peetud konsultatsioonidele ning enne eelseisvat 2026. aasta läbivaatamist sidusrühmadega peetud konsultatsioonidele. Kui avaliku konsultatsiooni käigus küsiti turustabiilsusreservi võimalike tulevaste muudatuste kohta, peeti kõige sagedamini oluliseks reservis olevate LHÜde kehtetuks tunnistamise eeskirja kohandamist, et suurendada reservi mahtu üle 400 miljoni LHÜ. Seda seisukohta põhjendati asjaoluga, et turustabiilsusreserv on olnud tõhus turuülejäägi vähendamisel, ning vajadusega tagada turu likviidsus ja jõulisem sekkumine, et vältida hinnavolatiilsust tulevikus.

Lisaks tugineb ettepanek liikmesriikidelt saadud tagasisidele ning korrapärastele aruteludele riiklike pädevate asutuste ja sidusrühmadega mitmesugustes ELi HKSi rakendamisega seotud küsimustes, et parandada selle toimimist ja tõhusust.

- **Ekspertiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Eespool loetletud asjaolude ja ajakava põhjal on komisjon kogunud liikmesriikidelt ja sidusrühmadelt tagasisidet parimate meetmete kohta, mille abil saavutada ettepaneku eesmärgid ja parandada LHÜde turu toimimist.

- **Mõjuhindang**

Käesoleva ettepaneku kohta ei ole eraldi mõjuhindangut tehtud, kuna kasutatud on ELi HKSi ja turustabiilsusreservi mõju hindamiseks tehtud tööd seoses üldise läbivaatamisetpanekuga, mille komisjon kavatseb vastu võtta 2026. aasta juulis. Lisaks tehakse komisjonile otsuse (EL) 2015/1814 alusel ülesandeks pidevalt jälgida reservi toimimist ja teha vajaduse korral järelevalve tulemuste põhjal ettepanek selle läbivaatamiseks, et parandada reservi toimimise tõhusust, selle haldamist ja praktilist kohaldamist. Ühtlasi aitavad käesolevas ettepanekus käsitletud turustabiilsusreservi sihipärast muudatust hinnata mitu turustabiilsusreservi muutvale direktiivile (EL) 2023/959 lisatud mõjuhindangu elementi.

Kehtetuks tunnistamise mehhanismi konkreetne eesmärk oli aidata prognoositaval viisil vähendada LHÜde turu varasemat ülejääki, toetades turustabiilsusreservi üldeesmärki tagada turu pikaajaline stabiilsus ja vastupanuvõime. Praeguse kehtetuks tunnistamise künnise

---

⁴ 2012. aastal oli Euroopa Liidu LHÜde ülejääk 917 miljonit. Võttes arvesse, et ringluses olevate LHÜde koguarv oli 2012. aastal 1750 miljonit, võib turustabiilsusreservi ülempiiri (833 miljonit LHÜd) ületavat mahtu käsitada varasema ülejäägina.

tähtajatu olemus ei pruugi siiski olla optimaalselt kooskõlas muutuvate turuvajaduste ja ülempiiri langetamisega. Kehtetuks tunnistamise lõpetamine võimaldab suuremat LHÜde reservi, pakkudes seeläbi likviidsuspuhvrit, et tulla toime pingelise turuolukorraga alates 2030. aastate keskpaigast. Analüüs, mis tehti HKSi läbivaatamise raames, mille komisjon kavatses vastu võtta 2026. aasta juulis, näitas vajadust kiirettepaneku järele, et lõpetada võimalikult kiiresti reservis hoitavate LHÜde kehtetuks tunnistamine, et reservi jääks rohkem LHÜsid.

Võttes arvesse muutuvat turuolukorda, varasema ülejäägi vähenemist ja prognoositavat pingelist olukorda turul, oodatakse, et kehtetuks tunnistamise jätkumine vähendab ELi HKSi kumulatiivset LHÜde pakkumist turul järgmistel aastakümnetel, suurendades nende üldist nappust turul ja tuues kaasa kõrgemad hinnad nii praegu kui ka tulevikus. See omakorda mõjutab turustabiilsusreservi üldist eesmärki tagada turu stabiilsus ja vastupidavus pikas perspektiivis.

Seepärast nähakse käesoleva ettepanekuga ette turustabiilsusreservi sihipärane muudatus, et lõpetada kehtetuks tunnistamine ilma turustabiilsusreservi üldist ülesehitust muutmata. Eesmärk on parandada turureservi suutlikkust tagada turu stabiilsus ja vastupidavus tulevikus, tuginedes ajakohasele teabele ning suurendades LHÜde reservi, mis moodustab likviidsus- ja stabiilsuspuhvri.

- **Põhiõigused**

Ettepanekuga austatakse põhiõigusi ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud põhimõtteid⁵. Ettepanek aitab kaasa eesmärgile tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse kestliku arengu põhimõtte kohaselt, nagu on sätestatud harta artiklis 37.

4. MÕJU EELARVELE

HKS toob liikmesriikide eelarvetesse märkimisväärset tulu ja ettepanek võib liikmesriikide eelarveid kaudselt mõjutada eelkõige selle seose tõttu. Ettepanek vähendab hinnavolatiilsust, mis muudab hindade pikaajalise prognoosimise liikmesriikide jaoks lihtsamaks.

Käesoleva ettepaneku rakendamine ei eelda komisjoni fiskaalvõimekuse suurendamist, nagu on näidatud ka lisatud finants- ja digiselgituses.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Ettepanekuga muudetakse sihipäraselt turustabiilsusreservi sätet, millega tunnistatakse kehtetuks reservis hoitavad LHÜd, mis ületavad teatavat taset. Ettepanek lähtub ELi HKSi ja turustabiilsusreservi 2021. aasta läbivaatamise mõjuhinnangu järeldustest. Samuti võetakse selles arvesse enamikult liikmesriikidelt ja muudelt sidusrühmadelt HKSi ja turustabiilsusreservi 2026. aasta läbivaatamise raames saadud tagasisidet ning selle läbivaatamise osana tehtud põhjalikku majandusanalüüsi.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Ettepanekuga kehtestatakse turustabiilsusreservi otsuse selle sätte lõppkuupäev, millega tunnistatakse kehtetuks LHÜd, mis ületavad 400 miljoni ühiku taset.

---

⁵ ELT C 326, 26.10.2012, lk 391.

Alates turustabiilsusreservi otsuse artikli 1 lõike 5a (millega tunnistatakse kehtetuks reservis hoitavate LHÜde osa, mis ületab teatavat taset) jõustumisest 2023. aastal on kehtetuks tunnistatud kokku 3,2 miljardit LHÜd ning pakkumise ja nõudluse tasakaal on ELi HKSi taastatud. Seega on kehtetuks tunnistamise säte täitnud oma eesmärgi. Selle kohaldamine tuleks lõpetada alates kõnealuse muudatuse jõustumise kuupäevast. Mida varem ettepanek vastu võetakse, seda rohkem LHÜsid jääks kehtetuks tunnistamata ja neid võiks turustabiilsusreservis hoida.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS,

millega muudetakse otsust (EL) 2015/1814 seoses turustabiilsusreservis hoitavate lubatud heitkoguse ühikute kehtetuks tunnistamise lõpetamisega

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust²,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkulepe, mis kiideti Euroopa Liidu nimel heaks nõukogu otsusega (EL) 2016/1841³ (edaspidi „Pariisi kokkulepe“), jõustus 2016. aasta novembris. Pariisi kokkuleppe osalised leppisid kokku hoida maailma keskmise temperatuuri tõus tööstusajastueelse tasemega võrreldes oluliselt alla 2 °C ning teha pingutusi temperatuuri tõusu piiramiseks 1,5 °C-ni võrreldes tööstusajastueelse tasemega.
- (2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega (EL) 2015/1814⁴ loodi turustabiilsusreserv, et vähendada pakkumise ja nõudluse tasakaalustamatuse riski Euroopa süsinikuturul ning muuta see turuõkkidele vastupidavamaks.
- (3) Euroopa süsinikuturu ja turustabiilsusreservi nõuetekohase toimimise analüüs, mis tehti otsuse (EL) 2015/1814 artikli 3 kohaselt, näitab, et turu pikaajalise prognoositavuse suurendamiseks ei tohiks reservis hoitavate LHÜde osa, mis ületab 400 miljonit LHÜd, enam kehtetuks tunnistada.
- (4) Otsust (EL) 2015/1814 tuleks seetõttu vastavalt muuta,

---

¹ ELT C , , lk .

² ELT C , , lk .

³ Nõukogu 5. oktoobri 2016. aasta otsus (EL) 2016/1841 Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkuleppe Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta (ELT L 282, 19.10.2016, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2016/1841/oj>).

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. oktoobri 2015. aasta otsus (EL) 2015/1814, milles käsitletakse ELi kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi turustabiilsusreservi loomist ja toimimist ning millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ (ELT L 264, 9.10.2015, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2015/1814/oj>).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Otsuse (EL) 2015/1814 artiklisse 5 lisatakse järgmine lõige:

„Artikli 1 lõike 5a kohaldamine lõpeb [lisada käesoleva õigusakti jõustumise kuupäev].“

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

FINANTS- JA DIGISELGITUS

Sisukord

1.	ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK	4
1.1.	Ettepaneku/algatuse nimetus	4
1.2.	Asjaomased poliitikavaldkonnad	4
1.3.	Eesmärgid.....	4
1.3.1.	Üldeesmärgid	4
1.3.2.	Erieesmärgid	4
1.3.3.	Oodatavad tulemused ja mõju	4
1.3.4.	Tulemusnäitajad	4
1.4.	Ettepanek/algatus käsitleb	4
1.5.	Ettepaneku/algatuse põhjendused	4
1.5.1.	Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava	4
1.5.2.	ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud. ..	4
1.5.3.	Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid	5
1.5.4.	Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjakohaste vahenditega	5
1.5.5.	Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang.....	5
1.6.	Ettepaneku/algatuse ja selle finantsmõju kestus	6
1.7.	Kavandatud eelarve täitmise viis(id).....	6
2.	HALDUSMEETMED.....	7
2.1.	Järelevalve ja aruandluse reeglid	7
2.2.	Haldus- ja kontrollisüsteem(id).....	7
2.2.1.	Eelarve täitmise viisi(de), rahastuse rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus	7
2.2.2.	Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta.....	7
2.2.3.	Kontrollimeetmete hinnanguline kulutõhusus (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse), selle põhjendus ja oodatav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal).....	7
2.3.	Pettuste ja õigusnormide rikkumise ärahoidmise meetmed	7
3.	ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU	8
3.1.	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub	8

3.2.	Ettepaneku hinnanguline finantsmõju assigneeringutele	10
3.2.1.	Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele – ülevaade.....	10
3.2.1.1.	Heakskiidetud eelarvest saadavad assigneeringud	10
3.2.2.	Hinnanguline tegevusassigneeringutest rahastatav väljund (ei täideta detsentraliseeritud asutuste puhul)	11
3.2.3.	Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele – ülevaade	13
3.2.3.1.	Heakskiidetud eelarvest saadavad assigneeringud	13
3.2.4.	Hinnanguline personalivajadus	13
3.2.4.1.	Rahastatakse heakskiidetud eelarvest	13
3.2.5.	Hinnanguline mõju digitehnoloogiaga seotud investeeringutele – ülevaade	14
3.2.6.	Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga.....	14
3.2.7.	Kolmandate isikute rahaline osalus.....	14
3.3.	Hinnanguline mõju tuludele	15
4.	DIGIMÕÕDE.....	15
4.1.	Diginõuded.....	15
4.2.	Andmed	15
4.3.	Digilahendused.....	15
4.4.	Koostalitlusvõime hindamine	15
4.5.	Digimõõtmekeskuse rakendamist toetavad meetmed	15

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, millega muudetakse otsust (EL) 2015/1814 seoses turustabiilsusreservi hoitavate lubatud heitkoguse ühikute kehtetuks tunnistamise lõpetamisega

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad

Kliimameetmed

Rubriik 3. Loodusvarad ja keskkond

Jaotis 9. Keskkond ja kliimameetmed

1.3. Eesmärgid

1.3.1. Üldeesmärgid

Ettepaneku eesmärk on suurendada turustabiilsusreservi tõhusust seoses pakkumise ja nõudluse tasakaaluga.

1.3.2. Erieesmärgid

Ettepanekuga nähakse ette turustabiilsusreservi parameetrite sihipärased muudatused.

1.3.3. Oodatavad tulemused ja mõju

Märkige, milline peaks olema ettepaneku/algatuse oodatav mõju toetusesaajatele/sihtrühmale.

Ettepanek peaks parandama ELi HKSi turu likviidsust, stabiilsust ja prognoositavust.

1.3.4. Tulemusnäitajad

Märkige, milliste näitajate abil jälgitakse edusamme ja saavutusi.

Reservi eesmärk on tagada LHÜde pakkumise ja nõudluse struktuurne tasakaal turul.

1.4. Ettepanek/algatus käsitleb

☐ uut meetet

☐ uut meetet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest¹⁰

✓olemasoleva meetme pikendamist

☐ ühe või mitme meetme ümbersuunamist teise või uude meetmesse või ühendamist teise või uue meetmega

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused

1.5.1. Lühiki- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

Turustabiilsusreservi parameetrite sihipärane muudatus.

1.5.2. ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva

¹⁰ Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktile a või b.

punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.

ELi heitkogustega kauplemise süsteem on kogu ELi hõlmav vahend.

1.5.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

Võttes arvesse 2030. aastaks seatud heitkoguste vähendamise eesmärki ja 2050. aastaks seatud kliimaneutraalsuse eesmärki, on vaja tugevamaid ELi meetmeid, et muu hulgas tagada tõhusam, paremini toimiv ja vastupidavam süsinikuturg.

1.5.4. Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjakohaste vahenditega

Ettepanek täiendab olemasolevat poliitikaraamistikku.

See on kooskõlas 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistikuga.

1.5.5. Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang

-

1.6. Ettepaneku/algatuse ja selle finantsmõju kestus

☐ Piiratud kestusega

- ☐ Hõlmab ajavahemikku [PP/KK]AAAA–[PP/KK]AAAA;
- ☐ finantsmõju kulukohustuste assigneeringutele avaldub ajavahemikul AAAA–AAAA ja maksete assigneeringutele ajavahemikul AAAA–AAAA.

✓Piiramatu kestusega

- Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku AAAA–AAAA,
- millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.7. Kavandatud eelarve täitmise viis(id)

✓Eelarve otsene täitmine komisjoni poolt

- ✓ tema talituste kaudu, sealhulgas kasutades liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali;
- ☐ rakendusametite kaudu

☐ Eelarve jagatud täitmine koostöös liikmesriikidega

☐ Eelarve kaudne täitmine, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

- ☐ kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;
- ☐ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (nimetage);
- ☐ Euroopa Investeeringuspangale ja Euroopa Investeeringufondile;
- ☐ finantsmääruse artiklites 70 ja 71 osutatud asutustele;
- ☐ avalik-õiguslikele asutustele;
- ☐ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, sel määral, mil neile antakse piisavad finantstagatised;
- ☐ avalikke teenuseid osutavatele liikmesriigi eraõiguslikele asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kellele antakse piisavad finantstagatised;
- ☐ asutustele või isikutele, kellele on delegeeritud ELi lepingu V jaotise kohaste ühise välis- ja julgeolekupoliitika erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis;
- ☐ liikmesriigis asutatud asutustele, kelle suhtes kohaldatakse liikmesriigi eraõigust või liidu õigust ja kellele võib kooskõlas valdkondlike normidega usaldada liidu rahaliste vahendite või eelarveliste tagatiste haldamise niivõrd, kuivõrd selliseid asutusi kontrollivad avalik-õiguslikud asutused või avalikke teenuseid osutavad eraõiguslikud asutused ja kontrollivad organid annavad neile solidaarvastutuse vormis piisavad finantstagatised või samaväärsed finantstagatised, mis võivad iga meetme puhul piirduda liidu toetuse maksimumsummaga.

Märkused

Praegune meeskond haldab algatust ka edaspidi. Lisapersonali ei ole vaja.
---

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse reeglid

Ettepanek põhineb Euroopa kliimamäärusel ja komisjon peab tegema samasuguseid hindamisi, nagu juba tehakse. Euroopa kliimamäärus põhineb energialiidu ja kliimameetmete juhtimist käsitleva määrusega kasvuhoonegaaside heite ja muu kliimateabe jaoks loodud kindlal läbipaistvusraamistikul ning sellega ei nähta liikmesriikidele ette täiendavaid aruandlusvooge.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. *Eelarve täitmise viisi(de), rahastuse rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus*

Ei kohaldata. Ettepanekuga ei rakendata rahastamisprogrammi, vaid kavandatakse pikaajaline poliitika. Eelarve täitmise viis, rahastuse rakendamise mehhanismid, maksete tegemise kord ja veamääradega seotud kontrollistrateegia ei ole asjakohased.

2.2.2. *Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta*

Vastavalt ELi HKSi direktiivile hindab komisjon korrapäraselt edusamme ning võib esitada soovitusi ja lisameetmeid.

2.2.3. *Kontrollimeetmete hinnanguline kulutõhusus (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse), selle põhjendus ja oodatav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal)*

Algatusega ei kaasne uusi olulisi kontrolle/riske, mida olemasolev sisekontrolliraamistik ei kataks. Ei ole kavandatud erimeetmeid peale finantsmääruse kohaldamise.

2.3. Pettuste ja õigusnormide rikkumise ärahoidmise meetmed

Ei ole kavandatud erimeetmeid peale finantsmääruse kohaldamise.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

- Olemasolevad eelarveread

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
	Nr	Liigendatud /liigendama ta ¹¹	EFTA riigid ¹²	Kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaadid ¹³	Muud kolmandad riigid	Muu sihtotstarbeline tulu
3.	09.02.03.00	Liigendatud	JAH	JAH	EI	JAH
	[XX.YY.YY.YY]	Liigendatud/liigendama	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI
	[XX.YY.YY.YY]	Liigendatud/liigendama	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI

- Uued eelarveread, mille loomist taotletakse

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
	Nr	Liigendatud /liigendama ta	EFTA riigid	Kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaadid	Muud kolmandad riigid	Muu sihtotstarbeline tulu
	[XX.YY.YY.YY]	Liigendatud/liigendama	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI
	[XX.YY.YY.YY]	Liigendatud/liigendama	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI
	[XX.YY.YY.YY]	Liigendatud/liigendama	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI

¹¹ Liigendatud = liigendatud assigneeringud / liigendama = liigendama assigneeringud.

¹² EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

¹³ Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaadid.

		damata				
--	--	--------	--	--	--	--

3.2. Ettepaneku hinnanguline finantsmõju assigneeringutele

3.2.1. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele – ülevaade

- ✓ Ettepanek/algatus ei nõua tegevusassigneeringute kasutamist
- ☐ Ettepanek/algatus nõuab tegevusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

3.2.1.1. Heakskiidetud eelarvest saadavad assigneeringud

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Nr	
--	----	--

DG: <.....>			Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	Mitmeaastane finantsraamistik 2021–2027 KOKKU
			2024	2025	2026	2027	
Tegevusassigneeringud							
Eelarverida	Kulukohustused	(1a)					0,000
	Maksed	(2a)					0,000
Eelarverida	Kulukohustused	(1b)					0,000
	Maksed	(2b)					0,000
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud							
Eelarverida		3)					0,000
DG: <.....> Assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 1 a + 1b + 3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Maksed	= 2a + 2b + 3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Maksed	= 2a + 2b + 3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

			Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	Mitmeaastane finantsraamistik 2021–2027 KOKKU
			2024	2025	2026	2027	

Tegevusassigneeringud	Kulukohustused	4)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Maksed	5)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU		6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI <...> assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 4 + 6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Maksed	= 5 + 6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.2. Hinnanguline tegevusassigneeringutest rahastatav väljund (ei täideta detsentraliseeritud asutuste puhul)

kulukohustuste assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Märkige eesmärgid ja väljundid ↓			Aasta 2024		Aasta 2025		Aasta 2026		Aasta 2027		Lisage vajalik arv aastaid, et näidata finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)						KOKKU	
	VÄLJUNDID																	
	Liik ¹⁴	Keskmine kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Väljundite arv kokku	Kokkukulud
ERIEESMÄRK nr 1 ¹⁵ ...																		
- Väljund																		
- Väljund																		
- Väljund																		

¹⁴ Väljunditena käsitatakse tarnitud tooteid ja osutatud teenuseid (rahastatud üliõpilasvahetuste arv, ehitatud teede pikkus kilomeetrites jms).

¹⁵ Vastavalt punktile 1.3.2 „Erieesmärgid“.

Erieesmärk nr 1 kokku																	
ERIEESMÄRK nr 2 ...																	
- Väljund																	
Erieesmärk nr 2 kokku																	
KOKKU																	

3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele – ülevaade

- ✓ Ettepanek/algatus ei nõua haldusassigneeringute kasutamist
- ☐ Ettepanek/algatus nõuab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

3.2.3.1. Heakskiidetud eelarvest saadavad assigneeringud

HEAKSKIIDETUD ASSIGNEERINGUD	Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	2021–2027 KOKKU
	2024	2025	2026	2027	
RUBRIIK 7					
Personalikulud	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Muud halduskulud	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
RUBRIIK 7 kokku	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud					
Personalikulud	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Muud halduskulud	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud kokku	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
KOKKU	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.4. Hinnanguline personalivajadus

- ✓ Ettepanek/algatus ei nõua personali kasutamist
- ☐ Ettepanek/algatus nõuab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

3.2.4.1. Rahastatakse heakskiidetud eelarvest

Hinnanguline väärtus täistööaja ekvivalendina

HEAKSKIIDETUD ASSIGNEERINGUD		Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised teenistujad)					
20 01 02 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)		0	0	0	0
20 01 02 03 (ELi delegatsioonides)		0	0	0	0
01 01 01 01 (kaudne teadustegevus)		0	0	0	0
01 01 01 11 (otsene teadustegevus)		0	0	0	0
Muud eelarveread (märkige)		0	0	0	0
• Koosseisuväline personal (täistööaja ekvivalendina)					
20 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid)		0	0	0	0
20 02 03 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja noored eksperdid ELi delegatsioonides)		0	0	0	0
Haldustoetuse eelarverida [XX.01.YY.YY]	- peakorteris	0	0	0	0
	- ELi delegatsioonides	0	0	0	0
01 01 01 02 (lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid kaudse teadustegevuse valdkonnas)		0	0	0	0
01 01 01 12 (lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid otsese teadustegevuse valdkonnas)		0	0	0	0
Muud eelarveread (märkige) - Rubriik 7		0	0	0	0

Muud eelarveread (märkige) - Rubriigist 7 välja jäävad kulud	0	0	0	0
KOKKU	0	0	0	0

3.2.5. Hinnanguline mõju digitehnoloogiaga seotud investeeringutele – ülevaade

Kohustuslik: järgmises tabelis tuleks esitada parim hinnang ettepanekust/algatusest tulenevate digitehnoloogiaga seotud investeeringute kohta.

Erandkorras, kui see on vajalik ettepaneku/algatuse rakendamiseks, tuleks rubriigi 7 assigneeringud esitada selleks ettenähtud eelarvereal.

Rubriikide 1–6 assigneeringuid tuleks kajastada „tegevusvaldkonna IT-kuludena, mis on eraldatud rakenduskavadele“. Nende kulud kuuluvad tegevuseelarvesse, mida kasutatakse otseselt algatuse rakendamisega seotud IT-platvormide/vahendite taaskasutamiseks/ostmiseks/arendamiseks ja nendega seotud investeeringuteks (nt litsentsid, uuringud, andmete säilitamine jne). Selles tabelis esitatud teave peaks olema kooskõlas 4. jaos „Digimööde“ esitatud üksikasjadega.

Digi- ja IT-assigneeringud KOKKU	Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	Mitmeaastane finantsraamistik 2021–2027 KOKKU
RUBRIIK 7					
Institutsiooni tasandi IT-kulud	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
RUBRIIK 7 kokku	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud					
Poliitikavaldkondade IT-kulud rakenduskavadele	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud kokku	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
KOKKU					
	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.6. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

Ettepanek/algatus:

- ✓ on täielikult rahastatav mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi sisese vahendite ümberpaigutamise kaudu

Lisavahendeid ei ole vaja. Praegune meeskond haldab algatust ka edaspidi.

- ☐ tingib mitmeaastase finantsraamistiku asjaomases rubriigi mittesihotstarbelise varu ja/või mitmeaastase finantsraamistiku määruces sätestatud erivahendite kasutuselevõtu
- ☐ nõuab mitmeaastase finantsraamistiku muutmist

3.2.7. Kolmandate isikute rahaline osalus

Ettepanek/algatus:

- ✓ ei näe ette kolmandate isikute poolset kaasrahastamist
- ☐ näeb ette kolmandate isikute poolse kaasrahastuse, mille hinnanguline summa on järgmine:

assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	Kokku
Nimetage kaasrahastav asutus					
Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU					

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

- ☒ Ettepaneku/algatusel puudub finantsmõju tuludele
- ☐ Ettepaneku/algatusel on järgmine finantsmõju:
  - ☐ omavahenditele
  - ☐ muudele tuludele
  - ☐ märkige, kas see on kulude eelarveridasid mõjutav sihtotstarbeline tulu

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida	Jooksva eelarveaastal kättesaadavad assigneeringud	Ettepaneku/algatuse mõju ¹⁶			
		Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027
Artikkel					

4. DIGIMÕÕDE

4.1. Diginõuded

Diginõuded puuduvad.

4.2. Andmed

Diginõudeid ei ole kindlaks tehtud.

4.3. Digilahendused

Diginõudeid ei ole kindlaks tehtud.

4.4. Koostalitlusvõime hindamine

Diginõudeid ei ole kindlaks tehtud.

4.5. Digimõõdme rakendamist toetavad meetmed

Diginõudeid ei ole kindlaks tehtud.

¹⁶ Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud ja suhkrumaksud) korral tuleb märkida netosummad, st brutosumma pärast 20 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.

